

**UNIVERSITI TEKNOLOGI MARA
(KELANTAN)**

**TRANSKRIP WAWANCARA BERSAMA
USTAZ ROSLI CHE SOH
IMAM TUA MASJID MUHAMMADI**

OLEH:

**MOHAMAD IMRAN BIN ANUAR 2017949277
MUHAMMAD SYAFIQ AZMI BIN NOORSAIDI @ SUHAILI 2017161751**

**PROJEK INI DIMAJUKAN KEPADA
FAKULTI PENGURUSAN MAKLUMAT CAWANGAN KELANTAN
BAGI MEMENUHI KEPERLUAN KURSUS
IMR 604 – PENDOKUMENTASIAN SEJARAH LISAN
SEMESTER 05 (FEB 2019 – JULY 2019)**

TRANSKRIP WAWANCARA BERSAMA
USTAZ ROSLI CHE SOH
IMAM TUA MASJID MUHAMMADI

OLEH:

MOHAMAD IMRAN BIN ANUAR 2017949277
MUHAMMAD SYAFIQ AZMI BIN NOORSAIDI @ SUHAILI 2017161751

PROJEK INI DIMAJUKAN KEPADA
FAKULTI PENGURUSAN MAKLUMAT CAWANGAN KELANTAN
BAGI MEMENUHI KEPERLUAN KURSUS
IMR 604 – PENDOKUMENTASIAN SEJARAH LISAN
SEMESTER 05 (FEB 2019 – JULY 2019)

PENGHARGAAN

PENGHARGAAN

Assalamualaikum Warhmatullahiwabarakatuh. Alhamdulillah, terlebih dahulu kami ingin panjatkan rasa penuh kesyukuran kepada Allah S.W.T kerana dengan izin-Nya kami dapat menyempurnakan tugas yang diberi iaitu Projek Sejarah Lisan dengan jayanya. Kami tidak dapat menafikan bahawa pelbagai kekangan yang terpaksa kami hadapi sebelum dan selepas selesai temubual bersama tokoh, namun dengan berkat dan kesabaran dan pertolonganNya kami dapat mengatasi masalah yang dihadapi dan dapat menyiapkan tugas yang diberi.

Kami juga ingin mengucapkan jutaan terima kasih kepada pensyarah kami untuk subjeck Documentation (IMR604), iaitu Puan Nurulanissa Binti Abdullah yang telah banyak memberi tunjuk ajar dan mencurahkan segala ilmu yang beliau miliki kepada kami dalam menyiapkan tugas yang diberi, tanpa beliau kami tidak dapat menyempurnakan tugas yang diberi dengan sepenuhnya .

Selain itu, kami juga ingin mengucapkan ribuan terima kasih kepada Ustaz Rosli bin Che Soh, Imam Tua Masjid Muhammadi Kota Bharu dan setinggi-tinggi terima kasih kami ucapkan atas kerjasama beliau dalam perkongsian ilmu dan maklumat bersejarah tentang Masjid Muhammadi Kota Bharu.

Akhir sekali, kami ingin mengucapkan terima kasih yang tidak terhingga kepada ibu bapa serta rakan-rakan seperjuangan yang banyak membantu dan memberi tunjuk ajar serta dorongan sepanjang proses menghasilkan projek transkrip temubual ini.

Sekian, terima kasih

ABSTRAK

ABSTRAK

Abstrak: *Temubula ini adalah dianatara kami dengan Ustaz Rosli bin Che Soh iaitu Imam Tua Masjid Muhammadi, Kota Bharu Kelantan. Wawancara ini dijalankan di pejabat imam di Masjid Muhammadi. Sesi wawancara ini dijalankan pada tarikh 28 April 2019 pada jam 1.00 tengah hari sehingga jam 5.00 petang. Temubual ini berkisahkan tentang sejarah tentang bangunan iaitu Masjid Muhammadi disamping mengenal latar belakang Ustaz Rosli Che Soh. Temuramah ini telah memberikan banyak maklumat berkaitan dengan Masjid Muhammadi Kota Bharu iaitu sejarah masjid tersebut. Sejarah telah diceritakan oleh beliau dari awal pembukaan sehingga hari ini.*

Kata kunci: *Masjid Muhammadi, Ustaz Rosli Che Soh, Imam Tua*

ISI KANDUNGAN

ISI KANDUNGAN

TAJUK	MUKA SURAT
Penghargaan.....	i
Abstrak.....	ii
Isi kandungan.....	iii
Biodata Tokoh.....	iv
Pengenalan.....	v
Transkrip	
Bahagian 1: Latar Belakang Imam.....	01
Bahagian 2: Sejarah Pendidikan.....	11
Bahagian 3: Pengalaman Kerjaya.....	13
Bahagian 4: Sejarah Bangunan.....	19
Bahagian 5: Maklumat Bangunan.....	26
Bahagian 6: Reka Bentuk bangunan.....	33
Bahagian 7: Aktiviti Perkhidmatan.....	34
Bahagian 8: Maklumat Anugerah Dan Kejayaan.....	37
Bahagian 9: Pesanan Dan Harapan.....	37
Penutup.....	38
Rujukan.....	39
Lampiran	
Gambar.....	40
Log Wawancara.....	41
Diari Kajian.....	46
Senarai soalan.....	47
Surat Perjanjian.....	53
Indeks.....	54

**BIODATA
TOKOH**

BIODATA TOKOH

Nama : Ustaz Rosli bin Che Soh

Tarikh Lahir : 26 November 1970

Tempat Lahir : Jenderak, Pahang

Nama Isteri : Zaiton binti Mohamad Khor

Bilangan Anak : 3 Orang

Sejarah Pendidikan :

- UPSR - Sekolah Kebangsaan Padang Pohon Tanjung
- SPM - Sekolah Menengah Kebangsaan Kampung Laut
- STPM - Sekolah Menengah Kebangsaan Mahmud Mahyiduin
- PONDOK - Al-Madrasah Addiniyah Al-Bakriyah

Diploma dan Ijazah - Universiti Al-Azhar Cawangan Iskandariah

NO. TELEFON : 013-9831786

PENGENALAN

PENGENALAN

Tempat bersejarah yang dipilih untuk ditemubual ialah Masjid Muhammadi Kota Bharu, orang di temubual ialah Ustaz Rosli bin Che Soh, iaitu merupakan Imam Tua di Masjid Muhammadi Kota Bharu Kelantan. Kami memilih Masjid Muhammadi Kota Bharu kerana ingin mengetahui lebih mendalam mengenai sejarah penubuhan dan sejarah bangunan Masjid Muhammadi Kota Bharu. Di samping itu, Masjid Muhammadi adalah masjid yang keagungan Negeri Kelantan kerana Masjid Muhammadi adalah masjid negeri. Beliau telah menjadi Imam Tua di Masjid Muhammadi Kota Bharu selama 9 tahun. Dan beliau mempunyai latar belakang yang cermerlang dalam pengajian. Beliau pernah belajar di Mesir. beliau pernah menjadi lepasan dari yayasan Islam Kelantan dan pernah mengajar di Sekolah Menengah Ugama Arab Ugama Al-Ansariah, Kemahang.

Beliau dilahirkan di Jenderak Pahang pada 26 November 1970 dan ini bermakna umur beliau telah mencapai 49 tahun pada tahun 2019. Beliau juga adalah seorang yang berakademik iaitu mempunyai Sijil Pelajaran Malaysia, Sijil Tinggi Persekolahan Malaysia, dan juga ijazah di universiti Al -Azhar Cawangan Iskandariah di Mesir.

Beliau menjadi Imam Tua Masjid Muhammmadi melalui pengisian borang kepada Majlis Agama Islam Kelantan (MAIK). Oleh kerana dia telah berkhidmat sebagai imam tua sembilan tahun, beliau berpengetahuan untuk menceritakan dan memberikan penerangan tentang sejarah Muhammad, Kota Bharu. Temubual telah dilakukan berdasarkan soalan yang telah di senaraikan untuk beliau. Beliau telah memberikan banyak maklumat tentang Masjid Muhammad.

TRANSKRIP

TRANSKRIP

PENDAHULUAN

Assalamualaikum Warahmatullahi Wabarakatuh dan Salam Sejahtera. Berikut adalah temubual sejarah lisan oleh seorang tokoh mengenai latar belakang dan sejarah **Masjid Muhammadi, Kota Bharu Kelantan.**

Bersama-sama kami ialah **USTAZ ROSLI CHE SOH** yang memegang jawatan Imam Tua di Masjid Muhammadi, Kota Bharu, Kelantan.

Rakaman ini dijalankan pada tarikh 28 April 2019 bersamaan dengan hari Ahad pada pukul 10 pagi bertempat di Masjid Muhammadi, Kota Bharu Kelantan.

Temubual ini dikendalikan oleh **Mohamad Imran Bin Anuar** dan juga **Muhammad Syafiq Azmi Bin Noorsaidi@Suhaili**. Dengan segala hormatnya temubual dimulakan.

PETUNJUK

UR : Ustaz Rosli Che Soh

MI : Mohamad Imran bin Anuar

SA: Muhammad Syafiq Azmi Bin Noorsaidi@Suhaili

BAHAGIAN 1: LATAR BELAKANG IMAM

MI : Untuk memulakan perbualan kita, boleh saya tau apa nama penuh Imam, nama pendek imam, dan juga gelaran imam?

UR : Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh alhamdulillah rabbi alamin Washolatu wasalamu ala asyrafil anbiya' wal mursalin waalalahihi wasahbihiajmain. Terima kasih diucapkan kepada adik pelajar daripada, mana? UMK [Universiti Malaysia Kelantan]? *UiTM dok?* [Universiti Teknologi Marakah]? *UiTM Machey* [Universiti Teknologi Mara, Machang], *juruse gapo* [jurusan apa] ? Pengurusan Sistem Maklumat. Nama saya Rosli bin Che Soh. Imam Tua Masjid Muhammadi Kota Bharu, itulah nama *sayanyo* [saya]. *Namo mok ayah sayo bagi sayo Rosli lah, limo huruf sajo* [Nama ibu ayah saya bagi saya Rosli, lima huruf sahaja]. R-O-S-L-I, Rosli, *ore* [orang] panggil *mache-mache* [macam-macam], *cumo takdo ore panggil "Ros"--, "Li" tu ado lah* [Cuma tidak ada orang panggil "Ros", "Li" itu ada]. *Saem-saem hok rapat-rapat, keluargo gak panggil "Li" lah, namo sayo* [Kawan-kawan yang rapat, keluarga juga, panggil "Li" nama saya]. *Kalu ore-ore situ gak* [Kalau orang sini juga],-- *panggil tok ime* [dipanggil Tok Imam], -- *ataupung ustak* [ataupun ustaz] . Tapi ramai *gak tok ime la kalu anak mukim kito gapo, meme kito panggil tok ime* [kalau anak mukim kita, memang kita panggil Tok Imam]. *Kalu kapung sayo dio panggil tok ime "Seli"* [Kalau orang kampung saya, dia panggil "Tok Imam Seli"]. *Tu ore kapung tu, ore kapung kito* [Itu orang kampung, orang kampung saya]. *Sebak sayo jadi tok ime kapung dulu ore*

panggil “Tok Ime Seli” [Sebab saya jadi Tok Imam kampung dahulu orang panggil “Tok Imam Seli”]. Kalau sini ore panggil “Tok Ime Li”, ore bandar key [Kalau disini orang panggil “Tok Imam Li”, orang bandar kan]. Tok ime tua ataupun “Tok Ime LI ” [Tok Imam Tua atau Tok Imam Li] . Itulah berkait dengan namo [nama].

MI : Boleh Imam kongsikan asal usul diri Imam seperti tempat lahir dan tarikh lahir?

UR : Saya dilahirkan pada 26 haribulan November tahun 1970, disatu kampung namanya kampung, kalau mengikut surat beranak saya *tu* [itu] Jenderak, --satu mukim dalam daerah Temerloh, Pahang. Datuk saya namanya Abdullah bin Ris, bersama dengan nenek orang panggil merantau ambil *tanoh* [tanah] di, di mukim Jenderak *lah*. *Namo kapung tok sayo tu namo kapung* Baru [nama kampung saya datuk saya itu bernama Kampung Baru] , kapung [kampung] baru Gong, dan situ dio [dia] ado [ada] satu stesen keratapi yang mewakili mukim situ. Dia panggil, *jale* keratapi *tu* [jalan kereta api], ada stesen keretapi namanya Jenderak. Bila saya lahir disana, tempat lahir saya ditulis dalam surat beranak, dilahirkan di Jenderak, Pahang, Darul Makmur. Itulah, gapo lagi nok tanyo soalan, tok ingat [Itulah, apa lagi hendak tanya, tidak ingat]. Tarikh lahir dok [kan]? Jadi tempat dilahirkan sayanya [saya] di Jenderak, Pahang. Cuma tok nenek, datuk dan nenek *sayonyo* [saya] asalnya *ore kelate la* [orang Kelantan la]. Kemudian saya balik ke kelate [Kelantan], duduk di *kelate* [Kelantan] *lah*, *kapung sayo* [kampung saya] di kapung [kampung] Paluh Palekbang, jajahan Tumpat. Loni [sekarang ini] pun, setelah saya kawin pun, saya tetap duduk di *kapung mok sayo tu* [kampung mak saya itu], iaitu di *Kapung* [Kampung] Paloh

Palekbang, *dale* [dalam] jajahan Tumpat. Pindah *Kelate* [Kelantan] *sayo* [saya], *sayo* [saya] tidak ingatlah *mano* [mana] cuma saya ingatnya saya pindah tu *mek sayo* [nenek] balik tinggal tok *sayo* di *Pehe* [Pahang], *mek sayo* balik duduk di rumah tok nye ketiko tu nyo, *sayo* ingat cuma saya raso, tahun *dale*, lebih kure tahun 74, sebab pok sepupu *sayo* tu beranak dalam *tahun tujuh puluh empat* [1974] tu saya ingat, diantara *tahun tujuh puluh* [1970] hingga *tujuh puluh empat* [1974] *tulah* [itulah], cuma saya ingat saya naik *keretapi* [kereta api]--ingat balik--naik kereta api tu, ingat naik kereta api, *pastu* [selepas itu] duduk umah nenek, *umoh tok nye sayo* [rumah moyang saya] tu di Kampung Paloh Palekbang sehinggalah *harini* [hari ini].

MI : Dimana Imam membesar?

UR : Saya membesar di Kampung Paloh Palekbang--, jajahan Tumpat. Saya tinggal di Paloh, balik daripada Pahang tadi duduk situ sehinggalah saya bersekolah pun di Sekolah Kebangsaan Padang Pohon Tanjung, dekat kampung saya Pasir Pekan. Kemudian pada *tahun tujuh puluh sembilan* [1979] ibu saya meninggal dunia, dan saya tetap terus duduk di Kampung Paloh, belajar di sekolah menengah pun, duduk di Paloh tu *jugok* [juga], daripada saya sekolah tu dari sekolah menengah kebangsaan, saya tak sekolah, saya tak belajar di sekolah arab, sekolah menengah kebangsaan biasa *jah* [sahaja], daripada tingkatan satu hingga tingkatan enam. Selepas saya STPM baru saya duduk pondok Pasir Tumboh, walaupun pondok Pasi Tumboh, saya balik *sokmo* [sentiasa] *kapung* [kampung] saya di kampung Paloh Palekbang. Kemudian, saya tinggal kampung setelah saya *gi* [pergi] belajar di Maahad Ali Liddirasah Wal Arabiah ataupun 'MADIWA' di Perak dan seterusnya saya sambung pengajian saya di Universiti

Al-azhar Mesir. *Pahtu* [selepas itu] balik duduk *semeta* [sementara] di *kapung* [kampung] mertua di Tanah Merah, Kampung Tun Che Dung Tanah Merah. Kemudian saya duduk kembali di kampung saya, dan duduk *semeta* [sementara] di --, menyewa di Kok Lanas, *tu* [itu] pun duduk *semeta* [sementara] kerana isteri saya mengajar di SK Kok Lanas, kemudian saya buat rumah gapo [apa], kembali duduk di Kampung Paloh sehingga lah *harini* [hari ini].

MI : Siapakah Ibu Bapa Imam?

UR : Ibu bapa saya, ayah saya bernama Che Soh bin Chiek, --, C-H-I-E-K, Che Soh C-H-E S-O-H, Che Soh bin Chiek, ibu saya nama Esah binti Abdullah.

MI : Boleh Imam ceritakan asal usul ibu bapa Imam, adakah mereka darah melayu dan anak jati negeri Kelantan?

UR : Ayah saya Che Soh bin Chiek berasal dari Kampung Kedai Ahad Gunung Bachok Kelantan. Jadi *tok* [datuk] saya orang gunung lah, gunung-gunung, kenal gunung? *Mok* [Ibu] saya berasal dari Kampung Paloh Palekbang Jajahan Tumpat. Datuk saya, datuk lelaki, datuk ayah kepada ibu saya berasal daripada Kampung Padang Rokma Wakaf Baru, dan datuk saya dan nenek saya *aluk* [belah] ibu *ni* [ini] dia *amik tanah tu gi buko tanah* [ambil tanah itu pergi buka tanah] ambil tanah di Pahang, di Jenderak *tuh* [itu]. Dan keluarga *aluk* [belah] ayah saya *ni* [ini] di Kedai Ahad,-- Bachok. Mengikut ayah saya nama ayah saya ni Che Soh bin Che Din Hassan bin Sulong. Hassan *ni* [ini] berasal dari Kampung Banir Belikung, Pasir Putih. Hassan ayah kepada *tuk* [datuk] saya, moyang saya *tu* [itu] orang Banir Belikung. Biasa dengar nama Banir Belikung?

Belum dengar deh? Kampung Banir Belikung di Pasir Putih. Kemudian, dia kawin dengan moyang saya yang perempuan di,-- Bachok, di Gunung Jajahan Bachok. *Maknonya* [maknanya] *keseluruhannyo* [keseluruhannya] saya ni adalah *ore Kelate* [orang Kelantan] lah, kerana *tok* [datuk] nenek saya *ayoh sayo ore kelate jugok* [ayah sata orang Kelantan juga]. *Cumo* [Cuma] ambil *tanoh* [tanah] *sajo* [sahaja] di *Pehe* [Pahang], duduk *sano* [sana]. Dan nenek saya, *tok* [datuk] saya *hok perempue sebelah perempue tu* [yang sebelah perempuan], meninggal di *sano* [sana]. *Tanoh* [tanah] kubur di *Pehe* [Pahang] lah.

MI : Berapakah adik beradik Imam dalam keluarga?

UR : Adik beradik saya berjumlah *tiga belas* [13] orang semua. *Tiga belas* [13] *ore tu* [orang itu] yang seibu seapak saya *sore sajo* [seorang sahaja]. Kemudian *sebelas* [11] *ore* [orang] mempunyai 'bin' yang sama, tapi berlainan ibu. *sebelas* [11] *ore* [orang] 'bin' *samo* [sama], *samo* [sama] dengan *sayo* [saya] Rosli bin Che Soh, *ore* [orang] lain *tu ho* [itu] Muhamad Bakri bin Che Soh, Mohamad Zain bin Che Soh, Che Soh *belako* [semua], *sebelas* [11] *ore* [orang]. Dua *ore* [orang] lagi adik bradik saya mempunyai ibu yang sama dengan saya, ada dua *ore* [orang] lagi adik saya, *ayoh* [ayah] lain tapi ibu *samo* [sama]. Jadi campur semua *tiga belas* [13] *ore* [orang].

MI : Imam anak yang ke- berapa dalam keluarga?

UR : *Sayo* [saya] *kalu* [kalau] sebelah bapak anak ketiga, kalau sebelah bapak. *Mugo* [sebab] sebelah bapak saya ada sebelas adik beradik. Sebelah bapak tiga, sebelah ibu anak pertama, anak sulung. Ibu *samo* [sama] ni *tigo* [3] *ore* [orang].

MI : Siapakah Isteri Imam?

UR : Isteri saya bernama Zaiton binti Mohamad Khori. --. Itu *sajo* [saja].

MI : Boleh iman ceritakan asal usul isteri Imam?

UR : Isteri saya berasal dari Kampung Tun Che Dun, Tanah Merah, --, Daerah Ipoh, apa ni Daerah Ulu Kusiam, Jajahan Tanah Merah. Biasa *gi* [pergi]? Lagi?

MI : Berapa lama imam kenal dengan isteri imam?

UR : Daripada kawin *sapa* [sampai] *harini* [hari ini] - *Ko lagu mano* [atau bagaimana]? *Ko nok kenal tu kawin* [Atau hendak kenal itu kawin]? *Kiro2* [kira-kira], *Sayo* [saya] kenal dengan isteri *sayo* [saya] di Mesir malalui kawan saya. Perkenalan kami tak *lamo* [lama] *kali* [agaknyanya] lebih *kure* [kurang] *sebule* [sebulan] *jah* [sahaja], kami pun kawin. Kemudian kami kawin pada tahun 2000, 2002 *sapa* [sampai] *harini* [hari ini]. 2002, 1423, 15 Saaban 1423, bersamaan dengan 21 Oktober tahun 2002, perkahwinan kami.

MI : Berapakah cahaya mata imam?

UR : *Sayo* [saya] mempunyai tiga orang *sahajo* [sahaja] *cahayo* [cahaya] *mato* [mata]. Pertama bernama Fathima Azaharak berusia *enam belas* [16] tahun tingkatan *empat* [4] . Yang kedua Aishah Umairah berusia *empat belas* [14] tahun tingkatan *dua* [2]. Yang terakhir Ahamd Muadz. -- berusia *lapan* [8] tahun darjah dua. *Duo perepue* [dua perempuan] satu *laki-laki* [lelaki].

MI : Apa hobi Imam ketika waktu lapang?

UR : *Hobi sayo boleh dikatoke maso lape sayo ni, takdok la mano maso lape sayo* [Hobi saya boleh dikatakan masa lapang saya ini, tiada mana masa lapang saya]. Hari cuti pun *sayo* [saya] *mari* [datang] masjid - *kito jadi tok ime ni ore panggil gitulah maso lape* [kita jadi tok imam ini, orang panggil begitulah masa lapang]. *Sayo kalu maso lape sayo* [saya kalau masa lapang saya] , kalau *sayo* [saya] tidak bekerja, saya suka menziarahi keluarga. Menziarahi keluarga *gi* [pergi] rumah-rumah *anak beranak ko gapo* [anak-beranak ke apa]. *Kito suko gitu* [Kita suka bergitu]. Ataupun *kalu* [kalau] hari cuti *kito suko jale derak* [kita suka jalan-jalan] - *Sayo gi ko Thailand ko, Patani ko, sayo suko lagu tu* [Saya pergi ke Thailand, Petani, saya suka macam itu]- kalau saya *ado* [ada] cuti, ataupun *kito gi ko Indonesia ko* [kita pergi ke Indonesia]. Saya *banyak* [banyak] kalau *ko* [ke] luar negara *sayo suko* [saya suka] Thailand dengan Indonesia sebab dekat, dekat dengan --- *Kalu ado* [kalau ada] cuti. *Pahtu* [selepas itu] dari segi ziarah *anak beradok dok* [anak-beranak kan], walalaupun pekan, kampung *ko* [kah] *belako* [semua] , *aaa gitu* [bergitu]. Dan *sayo* [saya] juga kalau ada masa

lape [lapang] sayo [saya], sayo [saya] suka minum kedai kopi. Sebab rumoh sayo [rumah saya] kalau nak minum air boleh [boleh] minum air, takdo gapo dok [tiada apa], kalu maso [kalau masa] lepas asar ko gapo [apa], sayo gi [saya pergi] kedai kopi disamping kito duk [kita duduk] menikmati kopi, ataupun teh kita dapat berbual bual dengan orang kampung. Dan jugak maso maso free sayo, sayo suko aponamoni Facebook [Dan juga masa-masa lapang saya, saya suka "Facebook"]. Saya buko [buka] Facebook, tengok Facebook kawe-kawe ko gapo, suko jugok lagu tu [kawan-kawan apa, suka juga maca itu]. Tu maso lape dok [Itu masa lapangkah]? Maso kijo tokdey [waktu kerja tidak sempat]. Maso lape kito [Masa lapang kita], kito ore [kami] panggil melayari internet dok [kan], tengok apa ni Facebook, Whatapps, - IG [Instagram], Twitter, sebab sayo ado belako tu, IG tu sayo ado [saya ada semua itu, Instagram saya ada], Twitter pun ado [ada], Facebook pun ado [ada]. Facebook sayo tu [saya itu] lima ribu [5000] kawan, penuh la deh [kan]. Pahtu loni buko page lah [Selepas itu sekarang ini buka laman Facebook]. Ore panggil maso lape la tu deh [Orang panggil masa lapang kan] ? Ko gapo [Atau macam mana] ? Kito nok, nok berkebun tu tokdey mano [Kita hendak berkebun tidak sempat]. Sebab ore [orang] panggil sayo isi maso lape sayo [saya isi masa lapang saya] sesuai dengan,-, dengan tugas sayo [saya]. Misal kito kato [kita kata], lepas kali [kalau] lepas maye [sembahyang] asar habis waktu pejabat saya tengok Facebook meta [sekejap], gapo-gapo ado ore itu ko gapo [apa-apa ada orang itu apa-apa] --- pahtu kalu [selepas itu kalau] boleh update [kemaskini] Facebook sayo [saya]. Sayo update [saya kemaskini] tiap-tiap hari, sayo ado maso lapey sayo update [saya ada masa lapang saya kemaskini] setiap hari. Samo ado [samada] sebab sayo [saya], sayo [saya], jadi admin [pengurus] Facebook sayo [saya], dan juga

pages [laman] masjid Muhammadi *sayo admin jugok* [saya pengurus juga] .
Sayo try tengok gapo namo ado ore, ore tegurey ko gapo [saya cuba tengok samada ada orang tegur atau apa-apa]. *Pastu kalu suke-suke tok main lah mano, dok main bola ko gapo, tokdey nok main bola* [Selepas itu kalau sukan-sukan tidak main, tidak main bola atau apa-apa, tidak sempat untuk bermain bola].
Tengok *TV* [televisyen] pun *tokdey* [tidak sempat], *TV tokdey TV* [televisyen tidak sempat]. Itulah *lebih kure maso lapey kito* [lebih kurang masa lapang kita].

MI : Dimanakah Imam dan keluarga menetap?

UR : Di *kapung* [kampung] Paluh Palekbang, Jajahan Tumpat.

MI : Mengapa Imam memilih lokasi itu untuk menetap?

UR : Saya memilih lokasi Paluh, *kapung sayo* [kampung saya], Paluh *Palekbe* [Palekbang], itu adalah kampung ibu *sayo* [saya]. Dan saya dibesarkan disitu. Dan saya *ore* [orang] panggil *sayo ore kapung tu doh* [saya orang kampung itu asalnya]. Jadi seandainya *sayo* [saya] pilih *kapung* [kampung] lain untuk saya tinggal, *deh* [kan], *nok wak rumoh ko gapo* [mahu buat rumah ke apa], *sayo* [saya] duduk *kapung-kapung* [kampung] yang asing bagi *sayo* [saya]. Oleh kerana *sayo* [saya] jadi *tok ime* [tok imam] *sayo* [saya] sibuk *tubik* [keluar] pagi balik *petey* [petang], *sayo tidok* [saya tidak] sempat *nok-nok* [hendak] *ore* [orang] panggil *nok* [hendak] bersilaturahim *ore kapung sayo* [orang kampung saya]. Jadi *sayo ake* [saya akan] jadi kehilangan masyarakat, *kalu sayo* [kalau saya] duduk *kapung* [kampung] lain kehilangan masyarakat. Tapi *sayo* [saya] duduk *kapung sayo* [kampung saya] sendiri, masyarakat *sayo tu sayo* [saya itu]

kenal sejak *budok* [budak] lagi. Jadi *sayo tidok* [saya tidak] kehilangan masyarakat. Tetapi *sayo* [saya] memiliki masyarakat *cumo jarey-jarey sayo* [cuma jarang-jarang saya] menziarahi. *Kalu tidok, sayo tidok* [kalau tidak, saya tidak] menziarahi mereka, tapi *takpo [tidak mengapa]* mereka sudah mengenali. *Kito jupo dengey keto* [Kita jumpa dengan kereta] pun, *pekkk* [hon] (gayakan bunyi) angkat tangan *ore dah* [orang sudah] -- *ore pek gitu jah* [orang hon macam itu sahaja]. Tetapi saya memilih kampung lain, *ore* [orang] panggil *sayo* [saya], *kito nok pekk pun ore tok kenal kito [kita mahu hon pun orang tidak kenal kita]*. *Dok* [Kan] ? Pasal *kito gi* [kita pergi] duduk *kapung* [kampung] lain. *Kapung kito dio takpo* [Kampung kito dia duduk tidak mengapa].- Itulah, *sebak tu sayo* [sebab itu saya] pilih duduk di *kapung sayo* [kampung saya].

BAHAGIAN 2: SEJARAH PENDIDIKAN

SA : Dimanakah Iman bersekolah rendah

UR : Saya bersekolah rendah di Sekolah Kebangsaan Padang Pohon Tanjung, Pasir Pekan Kelantan, Jajahan Tumpat. Itu sekolah rendah saya. Satu hingga enam.

SA : Pada tahun berapakah Iman bersekolah rendah?

UR : *Sayo* [saya] bersekolah rendah pada tahun *satu sembilan belas tujuh puluh tujuh* [1977]. *Habis sembilan belas lapan puluh dua* [1982].

SA : Dimanakah Iman bersekolah menengah?

UR : Sekolah menengah *sayo* [saya] tiga, ada tiga buah sekolah. Dari tingkatan satu hingga tingkatan lima, Sekolah Menengah Kebangsaan Kampung Laut,

Palekbang Jajahan Tumpat. *Sayo* [saya] bersekolah disitu sehingga SPM. Selepas keputusan SPM *sayo* [saya] menyambung pengajian *sayo* [saya] di Sekolah Menengah Kebangsaan Tumpat. Tingkatan enam rendah. Tapi oleh kerana jarak rumah *sayo* [saya] ke SMK [Sekolah Menengah Kebangsaan], SMT [Sekolah Menengah Teknik] tu jauh, *sayo* [saya] tukar *ko* [ke] Sekolah Menengah Kebangsaan Mahmud Mahyiduin, Pasir Pekan. Ambik STPM situ [Ambil Sijil Tinggi Persekolahan Malaysia disitu]. Ketiga-tiga sekolah itu bukan sekolah arab, sekolah menengah kebangsaan biasa. Okey?

SA : Seterusnya, pada tahun berapakah Imam bersekolah menengah?

UR : Sekolah menengah? Sembilan belas lapan puluh tiga [1983], sehingga Sembilan belas lapan puluh sembilan [1989].

SA : Selepas tamat bersekolah, dimana Imam melanjutkan pelajaran?

UR : Saya melanjutkan pelajaran saya diperingkat selepas STPM *sayo* [saya] belajar di Al-Madrasah Addiniyah Al-Bakriyah, ataupun nama rasminya Pondok Pasir Tumbuh, belajar pondok. Tahun *sembilan belas sembilan puluh* [1990]. Dan saya memasuki Al-Makhad dullalih liddirosah tiislamiah wa arabiah, Pagan Serai, pada tahun dua ribu [2000]. Kemudian *sayo* [saya] melanjutkan pengajian *sayo* [saya] ke univerisiti al-azhar. Cawangan Damanhur, cawange [cawangan], Mesir la. Berada di bandar Damanhur. Bukan belajar di Kaerah, tapi belajar di Damanhur. Belajar *samo jah* [sama sahaja], sijil *tubik* [keluar] di Kaerah, *sayo* [saya] belajar di Damanhur. Semasa saya belajar di Mesirlah saya berkahwin

dengan isteri *sayo* [saya], *dio* [dia] jugok mahasiswi Universiti Al-Azhar Cawangan Iskandariah. Okey? Dan saya pernah mendaftar untuk membuat - membuat Master, di OUM [Open University Malaysia], universiti terbuka Malaysia. Tapi tidak sempat belajar, tidak sempat habis belajar.

BAHAGIAN 3: PENGALAMAN KERJAYA

MI : Sebelum menjadi Imam, kerjaya apakah yang Imam ceburi?

UR : Sekembalinya saya dari Mesir, saya bertugas sebagai guru yayasan Islam Kelantan. Mengajar secara sementara. Pertama sekolah yang *sayo* [saya] mengajar adalah di sekolah -, Sekolah Menengah Ugama Al-Arabiah Ternan Tanah Merah. Sekolah kedua saya mengajar di Sekolah Menengah Ugama Arab Ugama Al-Ansariah Kemahang, Tanah Merah *jugok* [juga]. Yang ketiga, saya mengajar sementara di Sekolah Menengah Ugama Mustanul Saadah Morak, Jajahan Tumpat. Kemudian saya pernah mengajar di Sekolah Menengah Agama Sulamiah, Sekolah Menengah Arab Silamiah, Bunut Payung, dan sekolah yang terakhir saya mengajar di Madrasah Tarbiah Diniyah, sekolah menengah ugama, di Bunut Sarang Burung, Jajahan Tumpat. *Tu* [itu] kerjaya saya sebagai guru 'Yik'. Kemudian saya bertukar profession, saya menjadi satu jawatan, memegang jawatan pegawai penyelaras masjid jajahan. Dan berpejabat di pejabat tanah dan Jajahan Tumpat. Saya bertugas disana tiga tahun dua ribu enam [2006] sehingga dua ribu sembilan [2009]. Dua ribu sembilan [2009] saya tukar kerjaya dari pegawai penyelaras masjid jajahan kepada imam tua masjid Ismaili Bandar Tumpat. *And then* [Dan seterusnya], pada tahun dua ribu sebelas [2011] saya ditukarkan ke Masjid Muhammadi Kota Bharu sehingga pada hari

ini, 2019. Masuk tahun *berapo doh [berapa dah]* ? Sembilan tahun? Dua ribu satu [2001] tahun pertama, tahun kesembilan [ke-9] berada di masjid Muhammadi. Okey?

MI : Apakah jawatan Imam dalam masjid ini?

UR : Jawatan saya di dalam masjid ini, yang pertama jawatan rasmi saya Imam Tua, Masjid Muhammadi, Imam Tua. Iaitu yang mengetuai organisasi pentadbiran masjid. Dan saya dalam jawatankuasa saya memegang jawatan setiausaha. Setiausaha jawatankuasa Masjid Muhammadi Kota Bharu. Yang tu di masjid. Dua *tu* [itulah] lah. Memadai lah.

IM : Apakah skop tugas Imam secara terperinci?

UR : Tugas saya sebagai imam tua ialah *ore* [orang] panggil -, *sayo* [saya] mengetuai organisasi pentadbiran dan pengurusan masjid ini. Surat menyurat yang keluar *tu namo sayo* [itu nama saya]. *Kalu ore lain tu ketika sayo takdok, baru ore lain buat tubik surat* [Kalau orang lain itu ketika saya tiada, baru orang lain buat keluar surat]. Ketika *sayo takdok* [saya tiada], ataupun kade-kade [kadang-kadang] saya suruh Imam muda buat surat baru *guno namo dio* [guna nama dia]. Biasanya urusan rasmi masjid, biasanya surat *tu namo sayo belako* [nama saya semua]. Sebab imam Tua ni *ore* [orang] panggil yang mengetuai jabatan masjid ini. Dan tugas saya, selain daripada, tugas utama adalah pejabat. Imam Tua tugas utama adalah mengetuai pejabat. Pejabat kami dibuka jam lapan [8] pagi hingga jam *lima petey* [5 petang], setiap hari, hari bekerja *kito buko* [kita buka] setiap hari. Saya *pastu sayo jugo* [selepas itu saya juga]

mengimami solat, *ado maso-maso* [ada masa-masa] yang telah ditetapkan saya mengimami solat lima waktu, dan jugak *sayo* [saya] kutbah jumaat, serta - mengetuai solat jumaat. Jadi *tok ime* [tok imam] solat Jumaat. Dan *sayo jugok* [saya juga] sebagai juru nikah. Dia panggil penolong pendaftar nikah. Saya juga bertugas sebagai amil zakat dan masjid Muhammadi sebagai mini pungutan zakat. Mini pungut, tempat terima zakat untuk Kota Bharu ni. Dan sayalah sebagai setiausaha saya lah yang menyeluarkan minit mesyuarat yang mencatat minit mesyuarat jawatankuasa masjid Muhamamdi Kota Bharu yang diketuai oleh yang berhormat Sohehbi Fadhilah Datuk Timbalan Muftui Negeri.

MI : Seterusnya, pada tahun berapakah Iman memegang jawatan ini?

UR : Saya untuk Muhammadi? Muhammadi saya automatik menjadi setiausaha apabila saya memegang jawatan *ime tuo* [Imam Tua] saya automatik menjadi setiausaha masjid mulai tahun dua ribu sebelas [2011] bulan satu [1] haribulan Ogos dua ribu sebelas [2011]. Satu-satunya masjid di dalam negeri kelantan yang mana imam tua sebagai setiausaha. *Takdok* [tiada] masjid lain, masjid Muhammadi *sahajo* [sahaja]. Dan Imam *tuo* [tua] satu-satunya masjid di negeri Kelantan setiausaha ataupun imam *tuo* [tua] yang - *namo cek gapo semuo sekali tu atas namo* [nama cek apa semua sekali itu atas nama]. Biasa bendahari, masjid lain bendahari,tapi masjid ini atas *namo* [nama] setiausaha. Itu *sajo* [sahaja] dalam bidang tugas.

MI : Berapa lama Imam telah berkhidmat di masjid ini?

UR : *Sayo* [Saya] berkhidmat dengan masjid ini *samo* [sama] dengan mula-mula jadi Imam Tua, dua ribu sebelas [2011]. dua ribu sebelas [2011] bulan Ogos sehingga harini tahun kesembile [ke-9] lah. Lapan taun [tahun].

MI : **Mengapa Imam memegang jawatan ini?**

UR : Mengapa memegang jawatan *ni* [ini] ? - *Payoh jugok soale tu* [Susah juga soalan itu]. Bagaimana? *Sayo* [saya] isi *bore* [borang] melalui - *bore* [borang] yang keluar permohonan kerja *kea* [kan] , di MAIK [Majlis Agama Islam Kelantan]. Seterusnya di panggil temuduga, bila *temudugo* [temuduga] dapat, jadi mula-mula saya jadi *dale perkhidmate ni* [dalam perkhidmatan ini] dia panggil, Perkhidmatan Imam Lepas Ijazah. Pertama kali MAIK [Majlis Agama Islam Kelantan] buat *start* [mula] *dari dua ribu sembilan* [2009] jadi saya ditugaskan di Masjid Ismail di Bandar Tumpat, kemudian ditukar kesini. Ditukar kesini. Kerana majlis agama yang menukar saya kesini jadilah imam tua Masjid Muhammadi. *Sini kito takdok ngundi ko gapo dok ni, dio* MAIK [Majlis Agama Islam Kelantan], *kito penjawat awam* [Disini kita tiada mengundi apa semua disini tiada, kita penjawat awam]. *sayo* [saya] penjawat awam biasa. Dipanggil pegawai hal ehwal islam, di MAIK [Majlis Agama Islam Kelantan], maka *MAIK* [Majlis Agama Islam Kelantan] bebas la *dia nok jadikea ime ko* [dia mahu letak jadi imankah], *nok letok* [mahu letak] dimajlis *ko tu* [ke itu] atas *MAIK* la. *Kito majikea* [kita majikan] kito adalah *MAIK* [Majlis Agama Islam Kelantan], Majlis Agama Islam Kelantan.

MI : Siapakah Imam selalu rujuk untuk melakukan tugas?

UR : Saya sentiasa merujuk kepada pengerusi masjid, iaitu yang berhormat Sohehbul Fadhilah Datuk Timbalan Mufti. Dia pengerusi. Apa-apa keputusan mestilah keputusan pengerusi. Ataupun kepada timbalan pengerusi iaitu imam besar Majlis Agama Islam dan adat istiadat melayu kelantan. Juga kadang-kadang kita mendapat nasihat, kita dapatkan nasihat pegawai-pegawai yang bertanggungjawab dalam tugas *sayo* [saya] sebagai penjawat awam di *MAIK* [Majlis Agama Islam Kelantan], seperti timbalan yang dipertua, majlis agama islam, setiausaha, majlis agama islam, ketua pegawai agama, *ore* [orang], - yang atas *pado kito* [atas pada kita]. Dan *jugok* [juga] saya sering berbincang dengan kawan-kawan, imam muda, imam-imam *mudo kito* [muda kit] sini, dan staff-staff *kito* [kita], tok bilal ataupun kerani-kerani yang merupakan *ore* [orang] panggil tempat untuk *kito* [kita] berbincang. *Tidok semestinyo kito* [Tidak semestinya kita] disini, *kito ado* [kita ada] mesyuarat mingguan *kakitange* [kakitangan] masjid, untuk *kito [kita]* berbincang *apo-apo* [apa-apa]. Dan setiap hari *kito ado briefing* [kita ada penerangan], *briefing* [penerangan] kepada staf sukarelawan di masjid. *Kito ado* [kita ada] staf sukarelawan yang mana pekerja yang dibayar gaji oleh alau oleh majlis agama jadi inilah yang *kito [kita]* sentiasa bice [bincang] dengan *kakitange* [kakitangan], *samaado kakitange* [samada kakitangan] tetap atau *kakitange* [kakitangan] yang tidak tetap.

MI : Selain menjadi imam sekarang, ustaz ada membuat sesuatu pekerjaan yang lain?

UR : Kerja lain *takdok* [tiada] tu, jadi *tok ime so karo jo* [jadi tok imam sahaja]. *Ado jugok ore mintok* [ada juga orang minta] jual buah Tamar (ketawa), tapi tidak rasmi lah. Tugas hakikinya jadi *tok ime* [tok imam] la, pagi mari *punch kad* [kad punch] sini, *pastu* [selepas itu] balik apa ni pukul *limo* [lima] , *pahtu jupo keluarga gitu jela* [selepas itu jumpa keluarga macam itu sahaja lah]. *Nok niaho-niago tok dea* [Hendak niaga-niaga tidak sempat].

BAHAGIAN 4: SEJARAH BANGUNAN

SA : Apakah nama awal masjid ini?

UR : Masjid Muhammadi Kota Bharu dibina pada tahun *enam belas lapan puluh tujuh* [1687] bangunan kayu. Megikut apa yang kita dapat maklumat, berlaku banjir besar pada tahun *lapan belas empat puluh tujuh* [1847]. Masa iaitu semasa pemerintahan Sultan Muhammad Ke-2. Masjid *lamo ado* [lama ada] satu masjid tu, di sungai buluh tu rutuh [runtuh] . Jadi satu *tapok* [tapak] baru dicari iaitu di bandar Kota Bharu dekat di Pusat Pentadbiran. Dulu disini ialah pusat pentadbiran. *Ado* [ada] istana, *ado* [ada] istana *deh* [kan], *ado* [ada], sini ni pusat pentadbiran. Tanah ni dikenal pasti untuk didirikan masjid yang baru. Maka tahun *lapan belas empat puluh tujuh* [1847] dibina masjid kayu. Masjid tu dipanggil masjid kayu dan juga *ado* [ada] yang panggil Masjid Besar Kota Bharu. Iaitu masjid ini dibina pada semasa *lepas boh* [lepas banjir] lah. *lepas boh* [lepas banjir] besar tu. Kemudian *ado* [ada] jugok pendapat *mengatakea* [mengatakan] , *kalu kito kato* [kalau kita kata] kalau *lapan belas empat puluh tujuh* [1847], maknanya masjid ini dibina semasa pemerintahan Sultan Muhammad II, yang memerintah pada tahun 1838 sehingga 1886. *Ado* [ada]

yang *mengatakea* [mengatakan] lebih awal lagi. *Ho tu mache-mache la pendapat dok* [Itu macam-macam pendapat]. Kemudian setelah ditubuhkan majlis agama islam dan adat istiadat melayu kelantan, pada tahun *berapa* [berapa] ? *sembilan belas sebelas* [1911]? Ketika ditubuhkan Majlis Agama Islam Kelantan, maka diantara projek majlis agam islam ialah buat masjid baru. Buat masjid baru daripada batu. Sebab masjid *kito masotunyo* [kita masa itu nya] semua masjid di *Kelatey* [Kelantan] diperbuat daripada kayu. Buat projek di pertama pada tahun *sembilan belas dua puluh dua* [1922]. Buat masjid kayu, batu ni. Memakan masa begitu *lamo* [lama] ah, sehingga siapnya ialah pada tahun *sembilan belas tiga puluh satu* [1931], tahun tiga puluh. Daripada tahun dua puluh dua , sehingga tahun tiga puluh satu, siap, masjid baru masjid batu ni. Pada *tiga puluh satu* [31] Julai hari Jumaat, *tiga puluh satu* [31] Julai *sembilan belas tiga puluh satu* [1931], diishtiharkan nama baru masjid ni dengan nama Masjid Muhammadi Kota Bharu. Megambil sempena nama Sultan Muhammad yang ke-IV , Sultan Muhammad ke-III, ke-II, ke-I *dok* [kan] ?. Yang mana pengistiharan ini dibuat oleh kebawah Duli Yang Maha Mulia Sultan Ismail, bukan Ismail Petra, Sultan Ismail yang memerintah ketika itu. Mengambil sempena nama ayahda baginda, ninda-ninda baginda. Okey? Itulah sejarah. Masjid batu ni masjid pertama yang diperbuat daripada simen. Di kelantan adalah yang pertama.

SA : Bagaimanakah masjid ini telah terbina?

UR : Masjid ini dibina, Masjid Muhammadi *hok baru ni dok* [yang baru ini kan] ?
Dibina setelah ditubuhkan majlis agama islam. Masjid lama *tapok seberea*

bangune-bangune kito ni belakey tu (menunjuk) [tapak seberang bangunan-bangunan kita ini belakang itu], *hok* [yang] masjid kayu tu, *hok* [yang] tu dibuat sebelum daripada majlis agama *nyo* [nya] lagi. *Ore* [orang] pakat *bino* [bina] disini ni sebelum *adonyo* [adanya] Majlis Agama Islam Kelantan. Tapi *adonyo* [adanya] bangunan ini setelah *adonyo* [adanya] Majlis Agama Islam Kelantan, *nok* [hendak] buat *hok* [yang] baru, daripada batu. Jadi *goh* [kukuh] sikit *dok* [kan], negeri *kito* [kita] ni. Maka terbinalah Masjid Muhammadi seperti yang ada pada harini.

SA : Berapa ramaikah anggran yang terlibat dalam menyiapkan masjid ini?

UR : *Hok* [Yang] itu *sayo kure cerak* [saya kurang tahu], *keno* [kena] tengok *dale* [dalam] internet. *Tok ingak berapo ore* [Tidak ingat berapa orang]. *Ado banyak jugok* [Ada banyak juga]. *Nok boleh ko siap ni mugo maso dekat lebih kure lape tahun tu* [Hendak boleh ke siap ini makan masa dekat lebih kurang lapan tahun itu]. *Bilo nok* [Bila hendak] buat bangunan ni dititahkan, di arkitek *kito* [kita] tu *gi* [pergi] melihat Masjid Sultan Abu Bakar, Johor Bharu. Sebab tu kalau *kito* [kita] tengok, kalau *kito gi* [kita pergi] masjid Johor Bharu, *nok serupo* [hampir serupa], Muhammadi dengan tu. *Maknonyo, bukea dia tiru kito, kito tiru dio* [Maknanya, bukan dia tiru kita, kita tiru dia]. *Sayo* [Saya] dapat *cerito maklumatnyo* [cerita maklumatnya], *maknonyo* [maknanya] arkitek *kito gi* [kita pergi] tengok, Masjid Abu Bakar. *Sayo kure* [Saya kurang] pasti berapa *ore* [orang] yang terlibat semua sekali la.

SA : Mengapakah masjid telah dinaik taraf daripada menggunakan bahan kayu

kepada bahan konkrit?

UR : Itu majlis agama. Setelah majlis agama dibina, maka majlis agama membuat keputusan untuk membina masjid batu. Sebab *ketiko tu bangune-bangune ado doh* [bangunan-bangunan ada sudah] batu tapi, masjid *kito* [kita] masih kayu. Sehingakan ketika itu *takdok* [tiada] kontraktor yang *nok* [hendak] buat, *maso tu takdok* [semasa itu tiada], kontraktor *nok* [hendak] buat masjid, *nok* [hendak] buat rasmi *gini kea kena ado* [sebegini kan kena ada] kontraktor. *Kito pinje* [kita pinjam] kontraktor cina daripada Hong Kong, untuk buat masjid ni. *Sayo* [Saya] dapat maklumat *gitu [begitu]* lah. *Maso* [Semasa] tu Inggeris *kea* [kan], masa tu Inggeris *memerentoh kea*, *semaso tu maso ore putih*, *pahtu bakpo amik* [memerintah kan, semasa itu masa orang putih, selepas itu kenapa ambil] dari cino Hong Kong kerana *maso tu ore* [masa itu orang] yang *memerintah* [memerintah] negeri *kito aritu* [kita hari itu] adalah Inggeris *tiko* [ketika] tu.

SA : **Berapa kali masjid ini telah diubah suai?**

UR : *Ado* [ado] beberapa kali. Daripada kayu, buat masjid ni *deh* [kan], *kemudie* [kemudian], buat *alok* [bahagian] tu, *alok* [bahagian] muslimat, lepas tu mari buat *hok* [yang] ni sini, *tamboh alok ni pulok* [tambah bahagian ini pula], selepas daripada sini, *rombok alok sano pulok* [rombak bahagian sana pula], buat *hok* [yang] lain *pulok* [pula]. *Sayo ingat bangune lamo tu buke lagu ni*, *buat hok baru* [Saya ingat bangunan lama itu bukan seperti ini, buat yag baru]. Beberapa kali *jugok* [juga] lah pengubahsuaian. *Pahni kito nok ubah suai pulok* [Selepas ini kita hendak ubah suai pula]. *Nok* [hendak] buat *tengoh ni pulok* [tengah ini pula].

SA : Pada tahun berapakah masjid ni telah diubah suai

UR : *Sayo tok ingak* [Saya tidak ingat]. Tahun *tujuh puluh enam ado* [76 ada]. *Tok ingak* [tidak ingat] tarikh *hok [yang]* ubah suai. *Boleh* [boleh] tengok *dale* [dalam] tu *deh* [ya], adik tengok *dale* [dalam] internet.

SA : Mengapakah masjid ini diubah suai saiznya?

UR : Kerana untuk menampung penduduk yang kian bertambah. Kota Bharu *koho bertambah* [makin bertambah], dia sesuai *dio* [dia] tu sebagai masjid negeri, dia menjadi tempat *ore* [orang] panggil, masa tu dipanggil Serambi Mekah. *Kerano ore* [Kerana orang] ramai yang mari belajar di. *Kerano* [kerana] Masjid Muhammadi ketika tu dipanggil sebagai universiti terbuka. Negeri-negeri lain *takdok* [tiada] lagi universiti, Masjid Muhammadi lah yang memainkan peranan sebagai universiti. Kerana Universiti Melaya *takdok* [tiada] lagi, UKM [Universiti Kebangsaan Malaysia] *takdok* [tiada] lagi. Masjid Muhammadi *ore mari doh belajar* [orang datang sudah belajar], *ore* [orang] daripada seluruh nusantara mari belajar di Masjid Muhammadi, Thailand, Kemboja dan sebagainya.

SA : Pada awalnya berapa luas tapak masjid ini?

UR : *Kure cerak sayo tu* [Kurang jelas saya bab itu].

SA : Dari manakah kos untuk membina masjid ini?

UR : Kos tu *hok* [yang] yang terakhirnya daripada majlis agama islam tu *ambik* [ambil] peruntukkan zakat, *hok* [yang] lain tu *sayo kure cerak* [saya kurang tahu]. *Sayo* [saya] cari semula *sayo* [saya].

SA : Pada tahun berapakah masjid ini telah sempurna dibina?

UR : Sempurna *lagu mano* [seperti mana] ? Pasal dia peringkat-peringkat tu. *Cumo* [cuma] untuk rasminya tahun *tiga puluh satu* [31]. Bangunan tengoh tu. *Banyok kendie* [Banyak kemudian] buat pulak. *Hok nu pun kemudie pulok* (menunjuk) [Yang itu pun kemudian juga]. Bangunan utama tahun *tiga puluh satu* [31], siap rasmi *tiga puluh satu* [31] Julai.

SA : Siapakah yang merasmikan masjid ini?

UR : Masjid *hok tengoh* [yang tengah] tu, utama tu, perasmian *dio* [dia] dibuat oleh kebawah Duli Yang Maha Mulia Sultan Ismail, sultan ketika itu. Bukan Sultan Ismail Petra. Sultan Ismail ibni Sulyan Muhammad ke-empat [ke-IV], *anok* [anak] Sultan Muhamamad ke-empat [ke-IV]. *Ayoh* [ayah] kepada sultan, *ayoh* [ayah] Sultan Ismail ni, *dio* [dia] menjadi *pok* [pak] saudara kepada Sultan Ibrahim. Sultan Ibrahim *anok* [anak] kepada Sultan Yahya *ayoh* [ayah] kepada Sultan Ismail. Sultan Ismail *ayoh* [ayah] kepada Sultan Muhammad.

SA ; Bilakah masjid ini dirasmikan?

UR : *Tiga puluh satu* [31] Julai tahun *tiga puluh satu* [31], bangunan pertama telah

dibina.

SA : Organisasi apakah yang mengurusakan pembinaan masjid ini?

UR : Organisasi *apo* [apa] ? Masjid ni dibawah masjid *ugamo* [agama]. Majlis Agama Islam Kelantan.

SA : Siapakah imam pertama yang melibatkan diri dengan masjid ini?

UR : *Kito kure cerak jugok sapo dia, cumo dale catate ime yang pertama Haji Mohamad Salleh* [Kita kurang tahu juga siapa dia, cuma dalam catatan imam yang pertama Haji Mohamad Salleh]. *Ime* [Imam] yang kedua Haji Abdul Rahman. *Cumo sayo* [Cuma saya] tidak tahu *semaso* [semasa] mula-mula masjid itu *ime mano* [imam mana].

SA : Apakah tujuan pembinaan masjid ini?

UR : Untuk Ibadat,-- untuk - tempat belajar, dan masjid ini masjid negeri sebagai orang panggil masjid induk negeri ni. Dan *supo* [seperti] saya *oyak* [cakap] tadi lah Masjid Muhammadi ni menjadi sebagai universiti terbuka kan Serambi Mekkah. Dan masjid Muhammadi *jugok* [juga] berfungsi sebagai, tempat diadakan masjlis-majlis *perayae* [perayaan] perikak negeri. *perayae* [perayaan] agama, maulud nabi *perinkak* [peringkat] negeri, israk mikraj *perinkak* [peringkat] negeri.

SA : Apakah objektif yang terlibat dalam pembinaan masjid ini?

UR : *Hok tulo, tujué objektif* [Yang sama, tujuan objektif].

SA : Apakah visi dan misi masjid ini?

UR : Visi dan misi? (diam) Menjadi pusat *ibadak* [ibadat]. *Visi lagu mano, sayo lupo doh* [saya lupa sudah] visi dan misi ni. (diam) Visi dan misi. *Sayo pun kure cerak gapo dio* [saya juga kurang tahu] *visi dan misi ni. Saya buak* [buat] dulu, saya duduk di Masjid Tumpat dulu saya *buak* [buat], saya tulis di-di *sliding* [pembentangan] *tu. Gapo* [apa] visi masjid, menjadi masjid *tepak keduduke jajahe* [tempat dudukan jajahan] --- *gitu lah lebih kure* [Bergitulah lebih kurang]. *Pahni gak, buak la* [lepas ini, buat lah]. Saya jadi *lagu mano visi, gapo misi gapo* [macam mana visi, apa visi apa]. *Tak ingak sayo* [Tidak ingat saya]. *Gapo bendo* [apa benda] - *Gapo bendo hok kato-kato* [apa benda yang kata-kata] ada dalam visi. *Kito* [Kita] tak rajin itu visi misi *kito* [kita]. *Sayo kato nok letok* [Saya kata hendak letak] *tu misi katolah* [katalah] menjadi masjid terunggul di negeri Kelantan. *Misal kato* [kata], masjid sebagai masjid negeri. *Pahtu pusak pengajie* [Selepas itu pusat pengajian] Kitab Turos. Ikut lah.

SA : Apakah masalah yang timbul untuk dalam proses menyiapkan masjid ini ?

UR : Masalah yang timbul tak cukup duit lah, sebab tu lah saya *oyak* [cakap] masjid tu masjid ni ambik peruntukan duit zakat untuk menyiapkan masjid pernah

berlaku pertikaian boleh kah menggunakan duit zakat untuk menyiapkan masjid
ada *setengah* [sesetengah] ulamat ada *kato tokleh ado kato buleh* [kata tidak
boleh ada kata boleh].

SA : **Apakah cara mengatasi masalah tersebut ?**

UR : cara mengatasi ? saya tak tahu *jugok* [juga] soalan *dio* [dia] tu *anta* [awak]
pakat *baco jah* [baca sahaja] soalan. cara menagatasi membuat keputusan
mengeluarkan duit zakat dari majlis agama salah satu, kutip terderma dari org
ramai untuk menyiapkan masjid, cuma saya tak tahu masa tu ada tak *ore* [orang]
buat kutipan saya baca maklumat masa tu nya terpaksa gunakan duit zakat untuk
menyiapkan masjid dan berlakunya pertikaian ikhtilah dikalagan ulama di
negeri Kelantan boleh tak guna duit zakat menyiapkan masjid .

BAHAGIAN 5: MAKLUMAT BANGUNAN

MI : **Berapakah keluasan terkini masjid ?**

UR : *Gini hok ni anta* [macam ni yang ni awak] cari *dale* [dalam] ni kata mengikut
saya *ko gano* [ke macam mana] saya *kure cerak* [kurang pasti] ada dalam
internet .

MI : **Berapakah bilangan ruang solat dalam masjid ini ?**

UR : Ruang solat *baruni* [hari itu] *kito* [kita] kira dah hok terkini, *buleh ambik*

[boleh ambil] dengan kerani *bawoh ni deh* [bawah ni boleh], *oyat sayo pese* [bagu tahu saya pesan] suruh ukur , staf *kito ukur semo doh bagune* [kita ukur semua dah bangunan] ni *bagune* [bangunan] tu saya *tok* [tak] ingat *buleh tanyo* [boleh tanya] kerani .

MI : Berapakah anggaran purata kedatangan jemaah ke masjid setiap hari ?

UR : *lima ratus* [500], *lima ratus* [500] orang, purata, purata ni kita paka tulis *kei agok-agok* [agak bagi-bagi] bagi *gitu jah* [macam itu sahaja], kita nk anggar *hok* [yang] *mari sokmo* [datang setiap hari] sini *mugo kito tidok bile* [sebab kita tidak bilang].

MI : Berapakah anggaran purata kedatangan Jemaah ke masjid pada solat jumaat ?

UR : *Lima ribu* [5 000], *bubuh jah dik* [masukkan sahaja adik].

MI : Bilakah waktu yang paling tinggi kedatangan Jemaah ke masjid ?

UR : Hari jumaat paling tinggi yang ke *dua* [2] subuh hari jumaat, yang ke *tiga* [3] setiap hari sembahyang isyak, yang ke *empat* [4] setiap hari sembahyang zuhur, yang *kelima* [5] magrib, yang ke *enam* [6] subuh, subuh hari-hari melainkan hari jumaat.

MI : Berapakah bilangan bilik yang di sediakan dalam masjid ini ?

UR : Bilik *gapo* [apa] ? *Nombo* [nombor] *satu* [1] bilik di raja, yang ke *dua* [2] bilik operasi, yang *ketiga* [ke-3] bilik pejabat “tulislah tulis dah ?” pejabat, yang ke *lima* [5] dewan pejabat, yang ke *enam* [6] tempat tidur musafir, yang ke *tujuh* [7] bilik imam tua ,yang ke *lapan* [8] bilik imam muda, yang ke *sembilan* [9] bilik imam muda kanan, yang ke *sepuluh* [10] dewan datuk haji hasdullah, *dea* ? [sempat], yang ke *sebelas* [11] bilik kaunseling muslimat, yang ke *dua belas* [12] bilik informasi, berapa dah tu ? bilik mandi jenazah kira ? bilik mandikan mandi jenazah, pastu [lepas itu] kita ada bilik asrama *dua* [2], bilik tempat musafir *gapo* [apa] tu, pastu kita ado pulok [ado pulak] apa nama ni bilik tadika, pastu [lepas itu] bilik untuk umur *lima* [5] tahun dan *enam* [6] tahun, *berapo doh tu* ? [berapa dah itu] ok tu *jah*. [sahaja]

MI : Berapakah bilangan tempat mengambil wuduk bagi Jemaah ?

UR : Ada satu kolah besar, yang kedua [2] tempat ambil wuduk lelaki yang perempuan pula *hok* [yang] atas tu ada kiri kanan lepas tu tandas wanita, yang perempuan *takde* [tiada] kolah. Tapi dia ada tempat ambik *dua* [2] bahagian, *pastu pulok* [selepas itu pula] kat di asrama ada tempat ambik wuduk *jugok* [juga], bilik musafir sini (sambil tangan nya tunjuk ke arah tepi pejabat) *pastu* [lepas] di *rumoh* [rumah] *kat* [dekat] tempat tadika *tu pon ado hok* [itu pun ada yang] masjid *jugok dale kawase masjid jugok* [juga dalam kawasan masjid juga].

MI : Untuk bilik musafir apa yang di sedia kan ?

UR : Tempat tidur lah, kita ada *lembet* [tilam] kita ada, *sleeping bag* [beg tidur] dua bilik tu kita ada tiga muat *jerla* [sahaja lah]. “imam membuat panggilan telefon untuk kepastian bilangan yang boleh muat dalam bilik musafir” *lima belas ore* [15 orang] .

MI : Berapa kos pembiayaan air setiap bulan ?

UR : Ya, air kita pakai *dua* [2] *apo namo nih kito paka letrik supo umoh* [apa nama ni kita pakai elektrik sama rumah] tadi tu ,tu kito paka letik tu [itu kita pakai elektrik], *kito caro* [kita cara] pembayaran air *kito rumoh* [kito rumah] tempat kita makan nasi *sakni* [letrik tadi] tu pakai [elektrik] tu generator lain tu pengurusan rumah untuk *kito* [kita] makan *gapo* [apa] tu. *kalu* [kalau] di masjid ni kita paka *dua jugak kito paka* [pakai 2 juga kita pakai] generator air *so* [satu] pastu *kito* [kita] paka AKSP. Cuma nya saya urusan membayar apa nama tu semua bil tu kita bagi pada kerani saya tidok cerak [tidak pasti], lepas ni *buleh* [boleh] turun *tanyo* [tanya] din kerani berapa purata *sebule bab* [sebulan pasal] air.

MI : Berapa kos pembiayaan elekterik setiap bulan?

UR : *Api* [elektrik] purata *sepuluh ribu* [10 000] lah ehh lebih sebenar murah doh [murah dah tu] tu aircond lagi, aircond pejabat *lapan* [8] jam, *lapan* [8] hingga *lima* [5] aircond sembahyang, *bule poso* [bulan puasa] lagi tinggi, *bule poso belah-belah* [bulan puasa belas] ribu lah. Dalam masjid setiap waktu

sembahyang *kito pase* [kita pasang].. nak asar *meta* [sekejap] lagi kito pase [kita pasang].

MI : Berapakah anggaran kuantiti untuk kemasukkan penuh Jemaah ke dalam masjid ?

UR : *Lima ribu* [5 000] untuk ketiga-tiga bangunan lah.

MI : Boleh ustaz anggarkan kuantiti kemasukkan kereta untuk parkir dalam masjid ?

UR : Parkir masjid *sajo ko* [sahaja ke] parkir semua sekali , dalam masjid tak benar masuk , dalam pagar tak benar untuk staf *sajo jah* [sahaja]

MI : Kalau untuk staf berapa ustaz ?

UR : *kalu* [kalau] staf untuk hari jumaat *kalu* [kalau] mari dengan kereta *belako dale* [semua dale] tok ime [imam] tua ada belako doh [semua dah], *tok ime* [imam] *lima* [5] orang *lima* [5] *butir doh* [bijik dah] *kerani dua* [2] *ado dale* [dalam] *tiga belas* [13] *butir* [bijik] untuk staf lebih *kure* [kurang].

MI : Boleh ustaz anggarkan kuantiti kemasukkan motosikal untuk parkir dalam masjid ?

UR : Motor, *bubuh lah* [tuliskan sahaja] *seratus* [100] motor tak muat jugak seratus [100] dalam *lima puluh* [50] biasa nya *ore letok luar blako* [orang letak luar semua],

mugo sepi kei kawase masjid [sebab sempit kawasan masjid] ni. tepi tepi jah [sahaja] parkir *kito* [kita], dekat *pade* [padang] merdeka *takleh* [tidak boleh] *keno* [kena] saman *kalu* [kalau] parkir situ. Hok nu hok hotel [yang sana yang], *hok nu hok* [yang sana yang] MPKB, *tokleh parkir kokse doh depe nih* [tidak boleh parkir ikut suka kalau depan ni].

MI : Siapakah yang menguruskan sumber manusia berkenaan masjid ini?

UR : Kijo lah *dih* [kerja lah kan] MAIK, pengambilan tu semua MAIK [Majlis Agama Islam Kelantan] *belako* [semua] Cuma pergambilan yang menguruskan *kijo* [kerja] sini iman tua lah , dan lain iman tu cuma membantu kijo [kerja] sini . dia ada lani dio ado hok MAIK [Majlis Agama Islam Kelantan] blako ado hok kakitangan separuh [sekarang dia ada yang MAIK semua ada yang] MAIK separuh masjid ado jugok hok[ada juga yang] masjid, ado[ada] jaga[pegawai keselamatan] yang kito bayar ado hok masjid masjid sajo [kita bayar ada yang sahaja]. Masjid dengan MAIK [Majlis Agama Islam Kelantan] kito separuh MAIK [Majlis Agama Islam Kelantan] separuh, syarikat, bayar gaji, *kito ado* [kita ada] guru quran, *alik* [sebelah] perempuan tu semua masjid bayar tukang sapu,duit perdahuluan *kito* [kita] bayar dulu lepas tu baru *claim* [tebus] kat [dekat] MAIK [Majlis Agama Islam Kelantan], cukup *bule kito* [bulan kita] bayar dulu *kito* [kita] bajet *berapo* [berapa], bayar bayar dulu lepas tu MAIK [Majlis Agama Islam Kelantan] *topup kito* [bayar balik].

MI : Berapakah sumbu manusia yang wujud dalam masjid ini ?

UR : Semua sekali dalam *tiga puluh* [30] orang termasuk *jaga* [pegawai keselamatan] dan staf sukarelawan campur semua sekali lah hampir hampir *tiga puluh* [30].

MI : **Berapakah imam yang diperlukan oleh masjid ini?**

UR : Kita ada imam seramai *empat* [4] orang secara rasmi *pastu ado sore* [lepas itu sorang] guru quran *sore* [sorang] *dio* [dia] membantu kerja imam, jadi *ado* [ada] *lima* [5] ore, imam tua saya, imam tua *sore*[sorang] imam muda kanan *sore* [sorang] imam muda *sore*[sorang] imam rowatik lepas tu guru quran bertindak membantu imam.

MI : **Apakah berlaku pertukaran imam setiap hari dan setiap minggu ?**

UR : Ada .subuh *ore* [orang] lain zohor *ore* [orang] lain asar *ore* [orang] lain magrib isyak *ore* [orang] lain pun .jumaat ore lain tukar tukar, jadual *duk* [ada] sini lah sedia pejabat masjid imam tua .

MI : **Apakah imam mempunyai kontrak untuk masjid ini ?**

UR : Tok imam *takdok* [tiada] kontrak *gapo* [apa] tok imam adalah penjawat awam kito *takdok* [tiada] buat kontrak *gapo* [apa]. ok

MI : **Siapakah ahli jawatan kuasa tertinggi dalam masjid ini ?**

UR : Imam tua

MI : Apakah ciri-ciri keselamatan yang digunakan dalam masjid ini ?

UR : CCTV [televisyen litar tertutup]

BAHAGIAN 6: REKA BENTUK BANGUNAN

SA : Apakah konsep seni reka bina masjid ini?

UR : Seni bina campur antara arab dan juga melayu.

SA : Berapa kubah yang diwujudkan?

UR : Kubah *tok* [tak] ingat.

SA : Apakah yang menjadikan masjid ini bernilai istimewa?

UR : *No* [Nombor] *satu* [1] masjid ini sebagai masjid negeri yang *kedua* [ke-2] masjid pertama yang di perbuat daripada simen, yang *ketiga* [ke-3] segala program peringkat negeri, peringkat agama adalah pernah buat di sini , di sini adalah pernah memainkan peranan sebagai university terbuka.

SA : Warna apakah yang terlibat dalam seni reka masjid?

UR : Warna pic dengan koko.

SA : Siapakah yang menyumbangkan idea dalam seni reka bangunan ini?

UR : Saya tak boleh jawab *hok* [yang] ni, *tok* [tak] ingat *tok* [tak] ingat.

SA : Apakah plan terkini untuk masa hadapan berkenaan struktur masjid ini?

UR : Kita bercabang untuk membuat beberapa perubahan lah tidak rosakkan warisan, kita ada mengadakan perlantaaian yang sama bangunan ni bangunan tu sama sahaja Cuma sekarang ni kita menungu daripada warisan lulus ke *dok* [tidak] , tanpa memjejaskan warisan *hok ado* [yang ada] di masjid.

BAHAGIAN 7: AKTIVITI DAN PERKHIDMATAN

MI : Aktiviti apakah yang selalu dilakukan di masjid?

UR : Sembahyang lah, pertama solat yang *kedua* [ke-2] pergajian keagamaan kemudian orang mari untuk akad nikah tu biasa nya ,yang tidak ada di masjid lain mungkin kelas tafakurfindin yang diadakan setiap hari tafakurfindin dan baca kitab dalam Bahasa melayu setiap hari di ruang utama masjid rasa nya di tempat lain yang ada pun pondok.

MI : Aktiviti apakah yang wajib diadakan setiap tahun?

UR : *Hok* [yang] wajib sembahyang lah, yang lain atas kita ni program *hok* [yang] setiap tahun MAIK [Majlis Agama Islam Kelantan] *hok*[yang] urusankan *misale* [contoh] maulut peringkat negeri, israk makrat petingkat negeri, sebab majlis agama Mari buat sini.

MI : Adakah kelas mengaji diadakan di masjid?

UR : Mengaji quran, ada setiap hari.

MI : Berapakah jumlah sebulan yang diperolehi daripada tabung masjid?

UR : Sebulan antara *lima belas*[15] atau *dua puluh ribu* [20,000], *kade kade* [kadang-kadang] lebih, *gapo tanyo pedapate ko* [tanya pendapatan ke], *kutipe* [kutipan].

MI : Kemanakan hasil wang yang disalurkan ?

UR : Duit masjid *kito* [kita] buat program keagamaan dalam masjid mungkin luar masjid dalam bandar Kota Bharu , tu kegunaan duit kita .

MI : Apakah sumbangan masjid ini kepada masyarakat di Kota Bharu?

UR : Banyak sumbangan kita sumbangan kita memberi kesedaran kepada masyarakat melalui kelas pengajian kita.

MI : **Apakah sumbangan masjid ini kepada negeri Kelantan?**

UR : Sumbangan masjid ni. Sumbangan masjid ini mengadakan program tafakurfindin dan juga program lain dapat mendatangkan kan ulamat dari negeri lain sumbangan kami adalah inshaAllah dengan kerjasama buat program masjid *gapo* [apa] inshaAllah agar masyarakat kita tidak hayut tidak lalai mereka mengingati ALLAH SWT supaya tidak ada yang ada yang minum arak.

MI : **Apakah sumbangan masjid ini kepada negara?**

UR : Lebih *kure jugok* [kurang juga].

MI : **Beberapa kali kah jemputan imam luar?**

UR : Kita ada program luar ni misalnya kita ada menjemput Tuan Guru Baba Haji Ismail, untuk mari ceramah untuk setiap bulan.

MI : **Pada bulan ramadhan, adakah juadah berbuka disediakan untu jemaah masjid?**

UR : Ada di sediakan, masjid *kito* [kita] sediakan start [mula] buko poso [berbuka puasa] lagi.

BAHAGIAN 8: MAKLUMAT ANUGERAH DAN KEJAYAAN

SA : Berapa anugerah yang diperolehi oleh masjid ini?

UR : Tapi *kito* [kita] pernah dapat anugerah dari MPKB [Majlis Pebandaran Kota Bharu] tandas, tapi *buke* [bukan] nombor *satu* [1] tapi nombor *tigo* [3].

SA : Berapa kali masjid ini telah didokumentasikan di media massa?

UR : Banyak kali didokumentasikan kali *ore* [orang] mari *pukul* [ambil] gambar.

SA : Apakah kejayaan yang paling memberi impak kepada masjid?

UR : Kejayaan yang paling memberi impak kepada masjid, kejayaan *gapo doh* [apa dah] ..kejayaan *dihh* [kan], kejayaan yang paling memberi impak kepada masjid, *gapo eh* [apa ya] kejayaan jenis *gapo tanding* [apa pertandingan] *kito tok tanding* [tak tanding]. Ok buat lah dapat mengubah masyarakat kepada tidak menutup aurat kepada menutup aurat.

BAHAGIAN 9: PESANAN DAN HARAPAN

MI : Apakah yang perlu dibaiki dan dipulihkan berkenaan masjid?

UR : Perlu dibaiki, masjid perlu di baiki prasaranan agar sesuai dengan zaman model, siaraya multi media biarS cangih dan masjid sanggup berkongsi

MI : Apakah pesanan Imam kepada orang awam terhadap masjid ini?

UR : Pesanannya supaya semua ambik cakna supaya dapat imarahkan masjid samada datang masjid buat program atau pun kita *create* [reka] program semoga dapat sokongan dari semua orang masjid.

MI : Apakah pandangan Imam terhadap anak muda sekarang?

UR : Ada ok ada tak ok *hok* [yang] ok tu mari masjid mari *hok* [yang] sembahyang *gapo tuh* [apa tu].

MI : Apakah yang diharapkan oleh imam untuk mendapat pengiktirafan yang lebih banyak lagi pada masa akan datang?

UR : Harap-*sakni sayo oyat gapo sakni* [tadi saya cakap apa tadi]-harapan saya adalah semua AJK masjid kaki tangan berkerja di sini adalah tanggungjawab kita.

PENUTUP

Dengan ini tamatlah sesi temubual sejarah lisan mengenai sejarah Masjid Muhammadi, Kota Bharu Kelantan bersama Ustaz Rosli Che Soh sebagai Imam Tua Masjid ini. Kami mengucapkan ribuan terima kasih di atas kesudian dan kerjasama yang diberikan oleh beliau dalam menyempurnakan wawancara ini. Adalah diharapkan dengan hasil temubual ini dapat menyumbang kepada perkembangan ilmu kepada para penyelidik pada masa akan datang. Sekian, terima kasih.

RUJUKAN

RUJUKAN

Rosli Che Soh (2019, April 28). Temubual.

LAMPIRAN

GAMBAR

Gambar 1: Masjid Muhammadi

LOG WAWANCARA

LOG WAWANCARA

Mohamad Imran Bin Anuar dan Muhammad Syafiq Azmi Bin Noorsaidi@Suhaili menemubual Ustaz Rosli Che Soh, yang dilahirkan pada 26 November tahun 1970, di Jenderak, Pahang. Temubual dijalankan di Masjid Muhammadi, Kota Bharu Kelantan, mengenai pengalaman beliau sebagai seorang Imam Tua di Masjid Muhammadi.

MASA	SUBJEK	NAMA/TEMPAT/R UJUKAN
BAHAGIAN 1: LATAR BELAKANG		
0.00	Maklumat diri Ustaz Rosli Che Soh	R-O-S-L-I Kampung Baru Jenderak, Pahang Kampung Paluh Palekbang Kampung Tun Che Dung Pondok Pasi Tumboh
7.10	Maklumat Ibu Bapa kepada Imam	Che Soh bin Chiek Esah binti Abdullah Kampung Kedai Ahad Gunung Kampung Banir Belikung

		Kampung Padang Rokma Wakaf Baru
	Keluarga Imam dan adik beradik Imam Rosli	Muhamad Bakri bin Che Soh Zain bin Che Soh Anak sulung
10.43	Pengenalan isteri Imam Rosli dan cahaya mata	Zaiton binti Mohamad Khori Daerah Ulu Kusiarn Mesir 15 Saaban 1423 Fathima Azaharak Ahamd Muadz
BAHAGIAN 2: SEJARAH PENDIDIKAN		
18.10	Sejarah Sekolah Imam Rosli	Sekolah Kebangsaan Padang Pohon Tanjung 1977 Sekolah Menengah Kebangsaan Kampung Laut Sekolah Menengah Kebangsaan Mahmud

		<p>Mahyiduin</p> <p>1983</p> <p>Open University Malaysia</p>
SEJARAH KERJAYA		
21.30	Kerjaya apakah yang Imam ceburi	<p>Guru yayasan Islam Kelantan</p> <p>Sekolah Menengah Ugama Arab Ugama Al-Ansariah Kemahang</p> <p>Bunut Payung</p> <p>Madrasah Tarbiah Diniyah</p> <p>Imam Tua</p> <p>Pentadbiran dan pengurusan</p> <p>Amil zakat</p> <p>Juru nikah</p>
SEJARAH BANGUNAN		
32.00	Sejarah Masjid Muhammadi	<p>Bangunan kayu</p> <p>1687</p> <p>Pemerintahan Sultan Muhammad Ke-2</p>

		Duli Yang Maha Mulia Sultan Ismail
36.11	Pembinaan Masjid	Majlis Agama Islam Kelantan Masjid Sultan Abu Bakar Kontraktor cina Sultan Ismail ibni Sulyan Muhammad Haji Mohamad Salleh
36.51	Dibina selepas adanya majlis Agama	Masjis lama dibuat sebelum ada majlis agama
MAKLUMAT MENGENAI BANGUNAN		
50.20	Purata kedatangan ke masjid hari jumaat	5000 ribu
52.43	bilangan bilik yang di sediakan dalam masjid.	bilik di raja, bilik operasi, bilik pejabat, dewan pejabat
REKA BENTUK BANGUNAN		
1:07:41	Konsep seni reka	Jenis campur Arab, Inggeris, Melayu
1:10:33	Perancangan untuk masa hadapan	Bercadang membuat beberapa perubahan

		tanpa merosakkan seni warisan
AKTIVITI DAN PERKHIDMATAN		
1:12:52	Aktiviti apakah yang wajib diadakan setiap tahun	Maik yang uruskan
MAKLUMAT ANUGERAH DAN KEJAYAAN		
1:16:54	anugerah yang diperolehi	Pernah dapat anugerah dari MPKB
1:18:05	kejayaan yang paling memberi impak kepada masjid	Dapat mengubah masyarakat kepada kepada tidak menutup aurat kepada tutup aurat
PESANAN DAN HARAPAN		
1:19:02	Apakah yang perlu dibaiki dan dipulihkan berkenaan masjid	perlu di baiki prasaranan agar sesuai dengan zaman model
1:19:34	pesanan Imam kepada orang awam	semua ambik cakna supaya dapat imarahkan masjid

DIARI KAJIAN

DIARI KAJIAN

MASA	TARIKH	PERKARA	TINDAKAN
0800 am	09/4/2019	Perlu memilih bangunan bersejarah	Kami memilih MASJID MUHAMMADI KOTA BHARU
0300 pm	11/4/19	Pergi kota bharu menaiki motor	Udapatkan nombor telefon ustaz
1000 pm	13/4/2019	Buat soalan	Untuk temubual
0900 am	16/4/2019	perundingan soalan	Tunjuk soalan dekat pensyarah
1200 pm	16/4/2019	Membuat panggilan	Untuk buat temu janji (dijanjikan 18/4/2019)
1100 am	18/4/2019	Hari temubual	Ustaz dibatalkan temubual ada hal
0300 pm	21/4/2019	Membuat panggilan kali kedua	Untuk mem buat temu janji (dijanjikan 28/4/2019)
0600 am	28/4/2019	Persiapkan diri	
0730 am	28/4/2019	Bergerak ke Kota Bharu	Menaiki motor
0900 am	28/4/2019	Sampai Kota Bharu	Sarapan pagi
0100 pm	28/4/2019	Hari kejadian	Mulakan temuduga dengan ustaz
0500 pm	28/4/2019	Bertolak pulang ke UiTM Machang	

SENARAI SOALAN

SENARAI SOALAN

BAHAGIAN 1: LATAR BELAKANG IMAM

1. Untuk memulakan perbualan kita, boleh saya tau apa nama penuh Imam, nama pendek imam, dan juga gelaran imam?
2. Boleh Imam kongsi asal usul diri Imam seperti tempat lahir dan tarikh lahir?
3. Dimana Imam membesar?
4. Siapakah Ibu Bapa Imam?
5. Boleh Imam ceritakan asal usul ibu bapa Imam, adakah mereka darah melayu dan anak jati negeri Kelantan?
6. Berapakah adik beradik Imam dalam keluarga?
7. Imam anak yang ke- berapa dalam keluarga?
8. Siapakah Isteri Imam?
9. Boleh iman ceritakan asal usul isteri Imam?
10. Berapa lama imam kenal dengan isteri imam?
11. Berapakah cahaya mata imam?
12. Apa hobi Imam ketika waktu lapang?
13. Dimanakah Imam dan keluarga menetap?
14. Mengapa Imam memilih lokasi itu untuk menetap?

BAHAGIAN 2: SEJARAH PENDIDIKAN

15. Dimanakah Iman bersekolah rendah
16. Pada tahun berapakah Iman bersekolah rendah?
17. Dimanakah Iman bersekolah menengah?
18. Seterusnya, pada tahun berapakah Iman bersekolah menengah?
19. Selepas tamat bersekolah, dimana Iman melanjutkan pelajaran?

BAHAGIAN 3: SEJARAH KERJAYA

20. Sebelum menjadi Imam, kerjaya apakah yang Iman ceburi?
21. Apakah jawatan Imam dalam masjid ini?
22. Apakah skop tugas Imam secara terperinci?
23. Seterusnya, pada tahun berapakah Iman memegang jawatan ini?
24. Berapa lama Imam telah berkhidmat di masjid ini?
25. Mengapa Imam memegang jawatan ini?
26. Siapakah Imam selalu rujuk untuk melakukan tugas?
27. Selain menjadi imam sekarang, ustaz ada membuat sesuatu pekerjaan yang lain?

BAHAGIAN 4: SEJARAH BANGUNAN

28. Apakah nama awal masjid ini?

29. Bagaimanakah masjid ini telah terbina?
30. Berapa ramaikah anggran yang terlibat dalam menyiapkan masjid ini?
31. Mengapakah masjid telah dinaik taraf daripada menggunakan bahan kayu kepada bahan konkrit?
32. Berapa kali masjid ini telah diubah suai?
33. Pada tahun berapakah masjid ni telah diubah suai
34. Mengapakah masjid ini diubah suai saiznya?
35. Pada awalnya berapa luas tapak masjid ini?
36. Dari manakah kos untuk membina masjid ini?
37. Pada tahun berapakah masjid ini telah sempurna dibina?
38. Siapakah yang merasmikan masjid ini?
39. Bilakah masjid ini dirasmikan?
40. Organisasi apakah yang menguruskan pembinaan masjid ini?
41. Siapakah imam pertama yang melibatkan diri dengan masjid ini?
42. Apakah tujuan pembinaan masjid ini?
43. Apakah objektif yang terlibat dalam pembinaan masjid ini?
44. Apakah visi dan misi masjid ini?
45. Apakah masalah yang timbul untuk dalam proses menyiapkan masjid ini ?
46. Apakah cara mengatasi masalah tersebut ?

BAHAGIAN 5: MAKUMAT BANGUNAN

47. Berapakah keluasan terkini masjid ?
48. Berapakah bilangan ruang solat dalam masjid ini ?
49. Berapakah anggaran purata kedatangan jemaah ke masjid setiap hari ?
50. Berapakah anggaran purata kedatangan Jemaah ke masjid pada solat jumaat ?
51. Bilakah waktu yang paling tinggi kedatangan Jemaah ke masjid ?
52. Berapakah bilangan bilik yang di sediakan dalam masjid ini ?
53. Berapakah bilangan tempat mengambil wuduk bagi Jemaah ?
54. Untuk bilik musafir apa yang di sedia kan ?
55. Berapa kos pembiayaan air setiap bulan ?
56. Berapa kos pembiayaan elekterik setiap bulan?
57. Berapakah anggaran kuantiti untuk kemasukkan penuh Jemaah ke dalam masjid ?
58. Boleh ustaz anggarkan kuantiti kemasukkan kereta untuk parkir dalam masjid ?
59. Kalau untuk staf berapa ustaz ?
60. Boleh ustaz anggarkan kuantiti kemasukkan motosikal untuk parkir dalam masjid ?
61. Siapakah yang menguruskan sumber manusia berkenaan masjid ini?
62. Berapakah sumba manusia yang wujud dalam masjid ini ?
63. Berapakah imam yang diperlukan oleh masjid ini?
64. Apakah berlaku pertukaran imam setiap hari dan setiap minggu ?

65. Siapakah ahli jawatan kuasa tertinggi dalam masjid ini ?
66. Apakah ciri-ciri keselamatan yang digunakan dalam masjid ini ?

BAHAGIAN 6: REKA BENTUK BANGUNAN

67. Apakah konsep seni reka bina masjid ini?
68. Berapa kubah yang diwujudkan?
69. Apakah yang menjadikan masjid ini bernilai istimewa?
70. Warna apakah yang terlibat dalam seni reka masjid?
71. Siapakah yang menyumbangkan idea dalam seni reka bangunan ini?
72. Apakah plan terkini untuk masa hadapan berkenaan struktur masjid ini?

BAHAGIAN 7: AKTIVITI DAN PERKHIDMATAN

73. Aktiviti apakah yang selalu dilakukan di masjid?
74. Aktiviti apakah yang wajib diadakan setiap tahun?
75. Adakah kelas mengaji diadakan di masjid?
76. Berapakah jumlah sebulan yang diperolehi daripada tabung masjid?
77. Kemanakan hasil wang yang disalurkan ?
78. Apakah sumbangan masjid ini kepada masyarakat di Kota Bharu
79. Apakah sumbangan masjid ini kepada negeri Kelantan?
80. Apakah sumbangan masjid ini kepada negara?
81. Beberapa kali kah jemputan imam luar?

BAHAGIAN 8: MAKLUMAT ANUGERAH DAN KEJAYAAN

82. Berapa anugerah yang diperolehi oleh masjid ini?
83. Apakah kejayaan yang paling memberi impak kepada masjid?

BAHAGIAN 9: PESANAN DAN HARAPAN

84. Apakah yang perlu dibaiki dan dipulihkan berkenaan masjid?
85. Apakah pesanan Imam kepada orang awam terhadap masjid ini?
86. Apakah pandangan Imam terhadap anak muda sekarang?
87. Apakah yang diharapkan oleh imam untuk mendapat pengiktirafan yang lebih banyak lagi pada masa akan datang?

INDEKS

A

Anak 8, 9, 11, 12, 20, 24, 39

ayah 3, 6, 7, 24

B

Bangunan 20, 21, 22, 24, 27, 34, 35, 44,
45, 47, 49, 51

C

Che 7, 39, 44

D

Darjah 21

G

Guru 33, 37, 44

I

Imam I,II, 1, 2, 3

Imam muda 15, 18, 29, 33

Isteri IV, 6, 8, 14, 48

J

Jemaah 28, 29, 36, 37, 51

Jenderak IV, 1, 4, 6

K

Kampung 3, 4, 5, 6, 7, 11, 12, 42

keselamatan 34,

kuasa 15, 16, 33

L

Lelaki 9, 29

M

MAIK 1, 17, 18, 32, 46

Misi 26, 50

N

Nama IV, 3, 4, 6, 15, 16, 20, 30, 48

O

Organisasi 15, 25, 50

P

Pahang IV, 1, 4, 5, 6, 42

Perempuan 7, 9, 29

Kampung 3, 4, 5, 6, 7, 11, 12, 42

keselamatan 34,

kuasa 15, 16, 33

Q

Quran 33

R

Ramadhan 37

S

Sekolah IV, 1, 5, 12, 13, 14, 43

SPM 13, IV

STPM IV, 5, 13

Sultan 19, 20, 21, 24, 45

T

Tempat 16, 18, 23, 25, 26, 28, 35, 51

U

Utama 15, 24, 35

Y

Yayasan 1, 14, 44